

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej. Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 2 goldinarja.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XVIII.

V Celovcu, 20. aprila 1899.

Štev. 11.

Vabilo

k

10. letnemu občnemu zboru

katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem, ki se bode vršil

v četrtek dné 18. maja 1899. leta

v Celovcu

v dvorani gostilne „pri Sandwirtu“.

Začetek ob 2. uri popoldne.

Vspored:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika in blagajnika o delovanju društva v preteklem letu.
3. Zapisovanje novih udov in vplačevanje letnih doneskov.
4. Volitev novega odbora in dveh pregledovalcev računov.
5. Poročila o državnem in deželnem zboru.
6. Razne razprave, predlogi in nasveti.

K temu shodu uljudno vabimo vse ude političnega društva in tiste slovenske rodoljube, ki se želijo zborovanja udeležiti in smejo z dovoljenjem odbora od udov vpeljani biti.

Odbor.

§ 14. v koroškem deželnem zboru.

V zadnjem času se je zelo mnogo imenoval „§ 14.“, ki daje vladi oblast, da sme tudi brez privoljenja državnega zbora izdajati potrebne ukaze in postave, ako okoliščine tako nanesejo in ni mogoče državnega zbora vprašati za njegovo mnenje, oziroma privoljenje.

Znano je, kako so v državnem zboru nemški poslanci pod sramotno komando Schönererja in Wolfa (izvzemši le katoliško ljudsko stranko) zabranili vsako delo. Z najbolj grdo obstrukcijo, z ničevim kljubovanjem, s praznimi komedijami in

otročarijami, ki so pa davkoplačevalce že stale stotisoče goldinarjev, so zabranili vsako koristno delo, vsako resno razpravo. Vladi ni preostalo nič drugega, kakor da je segla — po § 14. in si pomagala z njim!

To pa zopet nacionálnim kričačem ni bilo po volji in sedaj po svoje ropotajo v deželnih zborih zoper vlado. Tako se je zgodilo tudi v koroškem deželnem zboru. Kakor smo že omenili, je poslanec Hönlinger stavil predlog, naj se o tem razpravlja tudi v deželnem zboru. Razprava je res bila dné 7. aprila. Bila je jako zanimiva, ker pokazala je staro nasprotstvo liberalno-nacionálnih Nemcev nasproti Slovincem, pokazala tudi razmerje med Nemci samimi.

Dolgo že ni bilo v deželnem zboru Koroškem tako zanimive debate, kakor dné 7. t. m., ko so se Nemci sprijeli med seboj. Prijateljstvo med Steinwenderjem in Lemišem je znano; silno se imata rada, najrajši pa tedaj, kedar — jeden drugega ne vidi.

Razgovor sta pričela za poročevalcem dr. Prettnerjem naša poslanca Einspieler in Grafenauer.

Kako mislijo Slovenci.

G. Einspieler: Pred nekaterimi dnevi so se poslanci Slovincem v deželnem zboru imenovali „slučajni poslanci“. Zatrjujem, da zastopamo večino Slovincem in da bi ta izraz bil dosti bolj primeren za druge poslance, ki so voljeni v krajih, kjer bivajo tudi Slovenci. Te lahko imenujete „slučajne“ poslance, ker se njihovo poslaništvo upira na Vašo slavno volilno geometrijo (razdelitev volilnih okrajev). Tej se zahvalite, da se tukaj vedete kot poslanci Slovincem. Kar se tiče predmeta samega, deželnemu zboru ne moremo pripoznati pravice, da se s tem vprašanjem bavi, tem manj, ker obstoji deželni zbor skoraj vseskozi iz udov one stranke, ki je v državnem zboru ustavila vladni stroj. Vaša nemško-národna stranka zabranila je v državnem zboru obravnave, ki so največjeje pomena za ljudski blagor; najvažnejši predlogi se niso rešili: za Celovec oproščenje od davka za stavbe, ki so v zdravstvenem oziru potrebne; odprava državnih mitnic, znižanje prehodninskih pristojbin in druge važne obravnave so morale prenehati, ker ste nemško-národovci začeli z obstrukcijo in ste z glasovanji po imenih onemogočili

vsaktero delo. Takšno delovanje stalo je ljudstvo vsak dan 5000 gld., zato mora spoznati, kako ste mu prijazni in dobri. Kaj je mogla vlada storiti? Z državnim zborom ni mogla vladati, s § 14. naj bi po vašem mnenju ne vladala! — Kdo pa je ta paragraf naredil? Klerikalci, ali Čehi? Naredili so ga ljudje, ki so z nemško-národovci precej enakih mislij.

Kar se tiče Ogerske pogodbe želimo tudi mi, da se pogodba napravi po ustavni poti, in vi veste dobro, da so vse stranke v tem edine, da se pogodba ne sme več napraviti na stari podlagi; vi veste tudi, da sedanje pogodbe ni delala naša stranka, pač pa vaši ljudje. Mi vsi vemo tudi, da bi bili ljudje, ki so obstrukcijo uganjali, pripravljani za vsaktero pogodbo, ko bi jim vlada bila pomagala do predpravice.

Vi tudi sami priznavate, da se mora jezikovno vprašanje urediti, a vi morate pomisliti, da živimo v času, v katerem se manjšine ne dadó več zatirati. Vi želite, da bi se jezikovno vprašanje povoljno rešilo na Češkem, mi želimo ugodne rešitve v južnih deželah in posebno na Koroškem; in do tega moramo priti in bomo prišli.

Poslanec Steinwender je imenoval koroške Slovence „majhen kos národa“. Ne vem, kaj je s tem hotel povedati, ali je hotel reči, da tak kos nima pravice do obstanka, ali pa, da so Slovenci na Nemece tako navezani, da brez njih biti ne bi mogli? Kaj pa ste potem vi Nemci na Koroškem, ali niste tudi vi le atom (majhen del) vašega národa?

Vsaj vse tako kaže, kakor da bi bili Slovenci na Koroškem obsojeni v pogin in vi jim ne daste pogojev, ki so jim potrebni v njihov obstanek, ne daste jim izobrazbe v materinem jeziku, uradi so vsi že ponemčeni, istotako so ponemčene šole; vsaj se je pri šolski debati reklo, da Slovenci šol ne potrebujejo, boljše bi bilo, da bi bili jasno rekli: Slovenci morajo umreti! Recite kar hočete, resnice ne spravite iz sveta, da je tretjina ljudstva slovenska. Nikdar tudi ne boste spravili pravice iz sveta, ki gre koroškim Slovincem po postavi in naravnem pravu. Obžalujemo, da se mora rabiti § 14. Nam bi bilo tudi ljubše, ko bi državni zbor redno delal, a mi nimamo vzroka nastopati proti vladi, ki si je stavila nalogo, vsem národom

PODLISTEK.

Slovo od „Národne šole“ v Št. Rupertu pri Velikovcu. (Zložila *†* sestra Jeronima Ulaga.)

Ostavljam zdaj te dom prijazni,
Zapuščam te koroški svet
Srce polnijo čuti razni
Mi prošle dni budijo spet.
Spomin globoko v dnu srca —
Tako zapuščam tvoja tla.

Mladino nežno sem gojila,
Bil prvi delokrog je moj;
Res draga si mi deca bila
Vsa skrb mi bil je blagor tvoj.
Slovo mi prošnja spremlja še:
O angel varuh čuvaj te!

On steze tvoje zvesto vodi
Nedolžno hrani ti srce.
Marija tvoja mati bodi
Zaupno Njej izročam te.
Zdaj „z Bogom“ dragi mi razred
In „z Bogom“ ti koroški svet!

Ruske povestice.

1. Kmetič in dvorjanin.

Oral je kmetič na polju in izoral drag kamen. Domu idočega sreča sosed, kateremu pokaže kamen. Sosed mu reče: „Nesi ga carju!“ Nesel ga je; ko pride v carjev dvor, sreča dvorjanina. Priglone se mu do zemlje in reče: „Batjuška (očka), pelji me pred carja!“ — „Čemu?“ odgovori oni. „Nesem mu dar iz vasi.“ — „Nu, kmetiček, polovica tega,

kar ti bo car podaril, daš meni, drugače vse žive dni ne prideš pred carja.“ — Kmetič zadovoljen obljudi.

Dvorjanin ga je pripeljal do samega carja. „Zahvaljujem se, kmetiček ljubi!“ reče car, „dam ti v zahvalo tisoč rubljev.“ (1 rubelj = 1 gld. 30 kr.) Kmetič pade na koleni in prosí: „Car — gospodar! Meni ni treba nagrade v srebru, daj mi naštetih petdeset gorkih po hrbtu!“ Car je strmel, a vendar ukazal naštetih mu petdeset lahnih po hrbtu. Kmetič je počel šteti; ko so mu jih naštetih petindvajset, zakriči: „Dosti, — za mene dosti; druga polovica je za onega, ki me je peljal pred carja.“ Poklicali so dvorjanina in mu odšteli drugo polovico gorkih, če tudi ni bil vesel take nagrade. Car je pohvalil kmetiča in mu podaril tri tisoč rubljev.

2. Novi črevlji.

Kmetič je prodal v mestu oves, kupil si nove črevlje ter se v njih vrnil domu. Med potjo se napije, zaspi na vozu in pade na cesto, kjer speč obleži. Drugo jutro na vse zgodaj pride iz njegove vasi sosed Tahóm z vozom sena in zavpije nad spečim pijancem: „Umakni noge, da te ne povozim!“ Pijanček se prebudi, pogleda okoli in reče: „Katere noge?“ — „Tvoje, mrha pijana!“ Pijanček pogleda na noge in se spomni, da je včeraj obul nove črevlje. Ker ne vé, da mu je ponoči nek potepuh lepe črevlje raz nog ukral, se odreže: „To niso moje noge, moje so v novih črevljih.“

3. Svét zdravnika.

Nekdo vpraša Mudrova, imenitnega zdravnika v Moskvi, kdaj naj jé: „Prosim Vas, sve-

tujte mi, kdaj naj jaz zajutrkujem, obedujem in večerjam?“ — „Ako ste, dragi moj, Vi bogati,“ odgovori zdravnik, „poskusite jesti, kadar hočete; če ste pa revni, kadar imate.“

4. Šaljivec Balakirjev.

Šaljivca carja Petra Velikega, Balakirjeva, je nekdo vprašal: „Kdaj bodeš ti, norec, umrl?“ — „Ne vem,“ odgovori Balakirjev, „a zdi se mi, da pozneje nego ti, ker v zapisniku norcev sem mnogo nižje zapisan nego ti.“ Oni se je smejal, a ni vedel kaj odgovoriti.

V družbi * dvornih uradnikov, med katerimi je bil tudi Balakirjev, vpraša nek dvorjanin, hoteč osmešiti šaljivca: „Balakirjev, ali si ti že dolgo norec?“ — „Od tistega časa,“ odgovori šaljivec, „ko si ti nehal biti pameten; kdaj je to bilo, ne vem natančno.“ Vsa družba se je zasmejala, a ne zaradi Balakirjeva.

Sv. Fidelis in volk.

Sv. Fidelis je povzročil v svojih mladih letih svojim starišem mnogo bridkih ur. Ko se je šolal na visokih šolah, uganjal je take reči, da so ga stariši poklicali domu, da bi se poboljšal. Medpotoma pa so ga napadli roparji in ga peljali v svoj brlog. Ker so pa zvedeli, da pride po istem potu kakor Fidelis nek trgovec z obilnim blagom, hoteli so tudi tega oropati. A kam naj denejo svojega ujetnika? Ker je ležalo ravno nekaj izpraznjenih vinskih sodov tam okoli, djali so roparji Fidelisa v tak sod, ter šli na rop.

Dr. Steinwender: biti neprijetna.

Posl. Einspieler: biti pravična, in košček národa na Koroškem bo hvaležen tisti vladi, ki mu pripozna njegovo pravico!

Posl. Grafenauer: Dovolite, da govori še jeden poslanec národa, ki baje „ni noben národ“. Ljudstva so imela v raznih časih razne težnje in razne misli. Bil je čas, ko so stavili cerkve in samostane in danes bi bilo dobro delo zidati norišnice. Politika in delovanje v državnem zboru sta postala „sport“ (kratkčasje). V kolikor so mi razmere znane, je sedanje žalostne razmere povzročila obstrukcija nemško-národnih strank združenih z „vogtom v Rozenavi“ (Schönererjem) in imenonoscem sibirskega strahu (Wolfom). Ta stranka prinesla je delavnemu ljudstvu kamenja mesto kruha, kajti jedini sad njihovega delovanja je vladanje po § 14., koje hočete danes zopet preprečiti. V državnem zboru stvar izzivati in v deželni zboru ugovarjati, kako se pa to strinja? Kdo je § 14. vstvaril, se je že povedalo, narejen pa je ta paragraf za slučaj, kedar državni zbor ne dela in ta slučaj je zdaj prišel.

Razmere so zdaj take, da državni zbor zdaj dela ni več zmožen, in mislim, da tudi nemško-národovci s Schönererijanci vred dela niste zmožni, in vsled tega ste tudi za vlado nesposobni! Današnji boj, mislim, ne velja jezikovnim uredbam, vsaj se v teh znanje češkega ali slovenskega jezika ne tirja od nemškega ljudstva, marveč samo od uradnikov, ki v dvojezičnih deželah delujejo. Uradnik je pa državni sluga, in mora znati jezike ljudstva, v katerem dela. V tem oziru se mi zdijo jezikovne uredbe popolnoma opravičene. Tudi zavoljo nemškega kot državnega jezika se ta boj ne bje, vi Nemci sami nimate pravega pojma o pomenu vašega jezika, če mislite, da ga morate postavno določiti kot državni jezik, vsaj je tako že!

A gospodje, v vaši stranki so ljudje, ki imajo s Schönererjem in Wolfom naše ljubljeno cesarstvo za del Nemške države. To mi nismo in nečemo biti, mi ostanemo Avstrijci! V takih razmerah mora vlada na kak način dalje vladati. Da je pal Badeni, ni pomagalo nič, s padcem Gaučevim doživeli smo ravno iste prijetnosti, in če gre Thun, pride morebiti za njim kak „Unthun“. Zato mora vlada rabiti sredstva proti „stenicam“, kakor pravijo kmetje. Ko bi bile prejšnje vlade bolj odločno izvrševale ravnopravnost, bil bi § 14. davno že pozabljen. Danes pa je ta določba neobhodno potreben pripomoček za vlado, ki kaže vsaj nekoliko dobre volje, da hoče národom dati enakopravnost, akoravno ministerski predsednik pomen svojega imena jako počasi študira!

* * *

V nadaljni razpravi prali so stari liberalci in mladi nacionalci med seboj svoje umazano perilo in pokazalo se je i tū, da tista nemška „Gemeinbürgerschaft“ („zveza“) nikakor ni tako trdna, kakor kvasijo njih listi. — Govorilo so tudi o Slovenceh, drzno in grdo, kakor navadno. Najbolj ostudno in nesramno pa je govoril Ghon, ki svojega sovraštva do Slovencev nikoli ne more prikrijevati. Več o tem spregovorimo, ko dobimo v roke stenografični zapisnik.

Kmalu pa pride v brlog volk, ter voha, če bi ne bilo kje kaj zanj. Nazadnje pride tudi do soda, v katerem je bil Fidelis zaprt. Volk takoj ovoha meso, ter leta okoli soda, hoteč ga dobiti. A ves njegov trud je bil zastonj. Ker pa ima volk navado, da vsako reč potiplje, predno jo pojé, hotel se je vsaj prepričati, kakšno meso je v sodu. Zato gre od zadaj k sodu ter vtakne rep skozi veho (luknjo, v katero se zabije čep), da bi tako potolažil svojo radovednost. Fidelis pa, kateremu ni bilo ravno prijetno pri srci in ki je dobro slutil, da se plazi neka zverina okoli njega, hoteča ga požreti, zgrabi volka za rep. Ta se prestraši, kajti bilo mu je jako sitno, da se je tako neradovoljno vjel. Skakal je okoli soda, dokler se ta ni sprožil in začel valiti po hribu, dokler ni Fidelisu ušel rep, in volk čuteč, da je prost, jo je popihal, ker mu je do cela prešlo veselje še dalje tipati živo meso v sodu. Sod pa se je razbil na skalah in Fidelis je bil rešen. Srečno je prišel domu, se poboljšal ter postal svetnik.

Ožbolt.

Medgorska volitev.

(V spomin minulih časov.)

Medgorska volitev pred durmi je b'la. Gorjancev, poljancev se šibijo tla, In kamor pogledaš, vse mrgoli, Kaj čuda, ker „Paša“ župan bit' želi!

Nekteri pa pravijo tudi, da ne, Le Ogniš zasluži to častno ime, Zato je že davno postal Medgorjan, Le čuda, da ni še medgorski župan!

Tako so poljanci imeli račun — Drugače gorjanci zavili jim kljun.

Ne delajte brez uma!

(Dopis „Mir-u“.)

Častiti gospod urednik! Objavite, prosim, v našem cenjenem „Miru“ sledeče vrstice, katere vam pišem v nadi, da bodo koristile vsaj nekaj vsem, kateri nočejo biti — živi pokopani! Glavna stvar na zemlji je delo. Brez dela ni nič! Kdor ne dela, naj tudi ne jé. Kakor pa vsaka reč, ima tudi delo dve strani, je tudi delo dvojno: telesno in dušno. Ni ga pa lahko slučajja, v katerem nastopa ali izvršuje delo samo jedna stran, in če se godi kaj enakega, imenujemo tako početje navadno — delo brez uma. Takih del ali oprav imamo pa mi neverjetno veliko, dasi živimo v času „napredka in omike“. Prvo tako delo naše je: delo zoper nas same!

Da ima vsaki človek ali národ sovražnike, je sploh resnica; a da se zaničuje, ponižuje in svoj jezik zasramuje človek sam — to je samo za nas Slovence resnično, ker se to le prepogostokrat samo med nami zgodi. Med divjimi národi se kaj takega ne dela, pač pa vemo, da ti národi za nobeno ceno nočejo opustiti svoje národnosti. In mi? Kako visoko cenimo se? Za „star groš“ je bila národnost slovenska že od mnogih Slovencev prodana; dà, mnogo jih še toliko za njo ne zahteva: pohvali se „psiček“ in — laja! To je delo brez uma in glavno orodje naših nasprotnikov, s katerim rijejo kakor krt v naši zemlji.

Poglejmo le v naš deželni zbor! Poslanci naši, Einspieler, Muri, Grafenauer potegujejo se za naše pravice povsod in pri vsaki priložnosti; priboriti nam hočejo ljudskih šol po pameti in postavi in kdo jih podpira? Pravični — Nemci — katoliški nemški poslanci; med tem ko jih naši „rojenci Slovence“ če že ne napadajo — tega tudi niso zmožni — pa toliko gotovejši na cedilu pustijo. In take poslance volijo Slovence! Kedar bo vendar našega dremanja konec? Potem imajo nasprotniki naši lahko delo, odrekati nam vse pravice do pravih ljudskih šol — odrekati nam vsaj posredno pravico do življenja. Ko bi se kmetje vsaj o važnejših prilikah potrudili v deželni zbor poslušati, kaj se z njimi dela, bi se jim takoj — odprle oči; saj vstop je prost in prostor za poslušalce napravljen.

Slišali bi bili, kako je n. pr. letos g. deželni šolski nadzornik Palla oznanjeval „čudeže nove šole na slovenskem Koroškem“. Pravil je med drugim, da je neki kmet iz spodnje Ziljske doline rekel: „Mi želimo za zgornje razrede učitelja, ki prav nič ne zna slovenski, da se naši otroci gotovo in hitro nemški naučijo.“ O šoli v Selah rekel je gosp. Palla: „Slučajno je bil včeraj neki kmet iz Sel na sejmu v Celovcu vprašan: »Kako ste zadovoljni s šolo?« Odgovoril je: »Izvrstno! mi nimamo želje, da bi bilo nekaj drugače« . . . v celej šolske občini je pač samo jedna oseba, ki želi, naj se šola posloveni.“ Omenjal je tudi šolo v Železni Kapli, Št. Kancijanu itd.

Mislil sem si, ko bi prosilo deset ziljskih kmetov za slovenskega učitelja (po pameti), bi Palla ne „kihnil“ tako hitro. Tudi ni izključeno, da se bo začelo z našimi šolskimi zadevami in razmerami tržiti v Celovcu. Šolske prošnje se v Celovcu ne rešujejo tako hitro, če jih ne vložijo Pallatovi ziljski in selski kmeti.

Kdor zmage pred bojem se že veseli, Mu lahko kaj takega se prigodi.

Med njimi tud' bil je cilindrast notar, Iz Pokrč, Šentpetra občinski glavar, Dva „hicna“ učitelja, — ne vem pa od kod, In paša podravski ne daleč od tod.

Veliko volilcev, še več pooblastil, Še Hutar, že rajni, volilec je bil. Pa bilo je vendar še pičlo glasov, Zato so pa morali iti na lov.

Rejanovo Nežo prosili lepo, Ji janko obljubili čisto novo, Da b' Florjana nagovorila za nje, Pa Neža ni marala janke lepe.

Učitelj pa „šikano“ pisati zna, In kmalu še nekaj glasov načeka. Gospod komisar pa izvohal je to, — O jej, to preklicano pisanje to!

Od osmih dopoldne do sedmih zvečer Je moral sedeti gospod komisar. In ko je nazadnje oznanil vso reč, Ni bilo jih slišati, videti več.

Ogniša je takih volilcev pa sram, Ker golaš je plačal tud' večidel sam. Domu so možato odnesli pete, Veseli, da muz'ka za njimi ne gre.

Pri Francu Posil'ju so mimogredé Na zid še zapisali svoje ime, In to jih še dolgo spominjalo bo, Kak' jim pri medgorski volitvi je šlo.

Kuti.

Modri izreki.

Si misliti in tiho biti, ne more nikomur greniti. — Trdna volja mora biti, ako skalo češ prebiti. — Upanje sladi življenje, obup kopiči pa trpljenje.

Dr. Steinwender je rekel, da mi Slovence nismo — národ in da bodo nemško-národovci z nami ravnali, kakor za dobro spoznajo. Ugodilo se nam bo še le tedaj, kedar bo ljudstvo samo prosilo za slovenske šole. Zagovarjal je učitelje in ni mogel zapostiti, zakaj da ne smejo učitelji „agitirati“, to se pravi, politično delavni biti. — To je odlomek šolske debate v našem deželni zboru, to so nekatere izjave naših višjih šolskih voditeljev in pristašev nove šole in te podpirata tudi naša (?) „rojena Slovenca“ Oraš-Oštinjak in Kiršner-Razaj. Gotovo bosta podpirala tudi predlog zvišanja učiteljskih plač, po katerem bomo davkoplačevalci obdačeni zopet z 80.000 gld. na leto. Za povišanje učiteljskih plač se je, kakor sem v Celovcu zvedel, oglasilo tudi precej kmetijskih občinskih zastopov in šolskih svetov; večinoma iz nemških in takih slovenskih krajev, kjer nemško-národni „Slovence“ delajo za „blagor“ kmetijskega ljudstva.

Naše ljudstvo je zaspano, zato pa pri volitvah rado za pečjo sedi, čez slabe čase toži in — davke kolne — nazadnje pa ljudstvo samo za večje davke prosi; kar je tudi delo brez — uma posebno v naših slabih časih.

Mislite, gospod urednik! da bo kmalu boljši? Ne sanjajte! Za to bodo skrbeli že menda delavci pri „Kärntner Nachrichten“, katere pišejo v št. 28. od 6. aprila t. l. med drugim tako-le: „V tem se „ima ljudstvo v prihodnje poučiti, da se oklene „takih poslancev, kateri vedó za uprave, ki služijo „po večjem težnjam ljudstva kolikor mogoče izdatne zneske izposlovati . . . stroške za osebne in ljudstvu škodljive pogodbe pa z vsemi „sredstvi zmanjšati, če ne popolno ovirati skušajo! „Heiló!“ Kdor nima pameti v želodcu, pozna take koroške pesmi. Slovence bo plačal in učitelji naši bodo delali za — nemštvo, dokler jim Slovenec ne zavpije kakor iz jednega grla „stoj!“ pri volitvah, kar pa je zopet le tedaj mogoče, če sam sebe ne bje po obrazu in opusti — delo brez uma.

Franjo.

Dopisi prijateljev.

Kronski darovi za velikovško „Národno šolo“. V „Miru“ št. 2., 3., 6. in 8. t. l. izkazani zneski v skupni svóti 461 K 46 belicev odposlani so bili dné 31. marca t. l. v korist velikovške šole družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. — Posojilnica v Spodnjem Dravogradu namesto venca na grob svojega odbornika prošta Ant. Wakoniga 20 K. Župnik Aleš Jelen v Krnskem gradu 2 K. Posojilnica v St. Lenartu pri 7 studencih vsled sklepa občnega zbora 20 K. Neimenovan rodoljub daroval 4 K. Olga Grebenčeva v Velikih Laščah po gospej Anici dr. Kraut-ovi 2 K. Rodoljubni kmet Boštjan Cikulnik p. d. Čarnik na Holmcu pri Telenbergu 8 K. Hranilnica in posojilnica v Glinjah 30 K. Ostanek od zabavne igre iz Bilčova 1 K 20 bel. Dva soseda iz Tinjske dekanije 4 K. Vkup 91 K 20 bel. — Živeli nasledniki!

Izpod Dobrača. (Kmetje, ne podpirajte svojih nasprotnikov!) Kdo je vaš nasprotnik? Kdor zadržuje, da se v državnem zboru ne ukrene, kar je kmetom v korist? Naš nasprotnik je, kdor sovraži, kar je nam vsem čez vse drago, sv. katoliško vero. Slovencemu kmetu nasprotni so vsi, ki hočejo nad Slovence gospodovati ter jim zabranjujejo vse pravice, ki jim grejo po zdravi pameti in po postavi. Takih nasprotnikov najdete obilno, take nasprotnike tudi nevedoma podpirate, kedar jim svoje denarje nosite v prodajalnico in gostilno. Evo dokaz! Na veliki petek je zahteval slovenski kmet v gostilni pri Holcerju (prej se je imenovalo pri Handlarju ali Perassu) v Beljaku postnih jedi, gostilničar mu je pa hotel usiliti mesene jedi, z besedami: „Proč od Rima, danes je le golaš, pečenka, itd.“ V tej gostilni spregajo kmeti iz vse slovenske beljaške okolice. Ali naj še zanaprej nosimo svoje denarje tako grdemu sovražniku naše sv. vere? To si bomo dobro zapomnili ter nam bo zanaprej geslo: „Proč od Holcerja“, obiskujmo le take gostilne, kjer se ne žali naša verska zavest. — Naj povem še drug slučaj. Trgovec Aichelberg (prej pri Lušniku), pri katerem so vedno kupovali večinoma Slovence, je v nemštvo tako zaljubljen, da je po Wolfovem receptu izstopil iz katoliške cerkve ter postal luteranec. Denar, ki ga prinašajo Slovence, bo pa menda še zanaprej rad prešteval. Slovence, svoji k svojim! Tako delajo tudi Nemci.

Iz Velikovca. (Ali je meščanska šola potrebna?) Poročal sem že, da je naš mestni občinski odbor sklenil v našem mestu napraviti meščansko šolo za dečke, in da je lani deželni zbor v ta namen dovolil 15.000 gld. podpore. Kot stavbeni prostor kupili so na severni strani mesta tik nemškega vrtea stoječi Meltingerjev skedenj s štirimi orali zemljišča za 4000 gld. Po zimi letos so navozili mnogo stavbenega gradiva kamna in opeke. Zidati pa hočejo veliko dvonadstropno poslopje, ki bo stalo menda nad 50.000 gld., da bo v njem prostora ne samo za deško, ampak tudi za dekliško meščansko šolo. Ali niti dekliška šola ni tukaj potrebna. Evo dokaz! Šesti razred tukajšnje nemške mestne šole obiskuje letos samo 19 dečkov in 30 deklic, od katerih pa

jih več letos 14. leto dopolni in izstopi. Da bi iz celega našega okraja več dečkov v meščansko šolo prišlo, ni upati, ker kmečki otroci prepozno v šolo vstopijo in potem prej izstopijo, predno so godni za meščansko šolo. Sploh pa, ako kdo namerava svojega sina v meščansko šolo dati, tedaj ga raji pošlje v Celovec, kjer se bolj pripravna stanovanja dobijo, kakor pri nas. Očividno je, da meščanska šola za dečke radi pomanjkanja učencev nima bodočnosti. Za dekliško meščansko šolo bilo bi sicer dosti učenk, ali tudi ta ni potrebna, ker za deklice tako majhnega mesta je gotovo dosti omike, ako dovršijo šestrazredno ljudsko šolo. In k zidanju ove povsem nepotrebne šole mora cela dežela, tedaj tudi naši že itak s plačili preobloženi kmetje prispevati. Ako imajo naši Posilincevi toliko denarja odveč, tedaj naj raji z njim plačajo obilne dolgove, ki jih še ima tukajšnja mestna nemška šola. Ali za to jim ni mar, tako pa morajo tedaj naši okoliški slovenski kmetje, od katerih jih mnogo svojih otrok še v mestno šolo ne pošiljajo, še nad deset po velikih šolskih prikladah ovi dolg plačevati. Glavni namen nove meščanske šole je ponemčevanje našega mesta in okolice. Pa ne boš Janez! zakaj časi našega narodnega spanja so minuli. Probujena narodna zavednost in pričeta gospodarska organizacija bo uničila vse nakane neusmiljenih narodnih naših nasprotnikov.

Iz Velikovca. (Nova opekarna.) Naš občinski zastop je sklenil na občinske stroške opekarno napraviti. Kupil je tedaj na južni strani mestnega gozda pri sv. Neži ležečo veliko njivo od posestnice p. d. Blatnice v Mlinskem grabnu za 700 gld. Tam nameravajo opekarno postaviti in opeke napravljati. Nam se pa dozdeva, da se ta stvar ne bo obnesla. Pomisliti je treba, da se za napravo tisoč kosov opeke, saj v spomladi, rabi jeden seženj drv, ki stane 6 gld., delavci stanejo pri tisoč kosih 4 gld. 50 kr., vpoštevati je tudi še, da je njiva stala 700 gld. in naprava opekarnarne zna tudi stati kakih 500 gld. Po tem računu ni kaj ugodnega pričakovati, sosebno ker ste v naši občini že itak dve opekarni in se govori, da namerava g. Pikš iz Grebinja še tretjo postaviti. Mestni očetje naj tedaj pazijo, da naša občina kaj škode ne trpi!

Iz Št. Ruperta pri Velikovcu. (Z a h v a l a.) Vsem dobrotljivim kmetom izrekajo šolske sestre v Št. Rupertu najiskrenejše „Bog plačaj“ za živila, ki so jim ga doposlali v teku šolskega leta, kakor za rž, svinjino, surovo in kuhano maslo, jabolka, strd, sir in jajca. Doposlali so: Tomaž Cikulnik-Škorjanc pri Mrzli vodi, Boštjan Cikulnik-Čarnik na Holmeu, Anton Cikulnik-Spajsar v Šmartnu, Jernej Cikulnik-Höfler v Št. Rupertu, Tomaž Lobnik-Hanž in Franc Zablantnik-Muček v Šmartinu, Andrej Slugove-Hornar in Majričeva mati na Olšenici, Jožef Pušl-Urh v Št. Rupertu, Jurij Ravter-Kavan in Valentin Brunner-Užnik v Klopcah, mati Rajnerjeva na Ruštatu, Matevž Škofic-Murk v Št. Juriju, Luka Oraš-Primožič v Vogljah, Tomaž Zupanc-Peter v Rakolah, Valentin Rak-Blazej v Porečah. Bog povrni te dobrote!

Iz Gorij ob Zilji. (Boštjan Schaubach †.) Poročati imam prežalostno vest, da je po dolgi in mučni bolezni umrl med nami obče znani in spoštovani posestnik in mizarški mojster v Draščah v Ziljski dolini, 51 let star. Bil je poštenjak skoz in skoz, veren katoličan, vrl narodnjak, ki je vedno nevstrašeno zagovarjal naše pravice, skrben gospodar in oče, ki je bil vsled svoje marljivosti in poštenosti obče spoštovan daleč okrog celo od svojih političnih nasprotnikov. Na belo nedeljo smo ga na Gorjanskem pokopališču položili k zadnjemu počitku. Pogreb je bil veličasten, kakor ga je vrl mož res zaslužil. Obilno število znancev in častilcev njegovih s 4 duhovni ga je spremljevalo na pokopališče. Domači g. župnik mu je govoril ganljivo nagrobnico, domači pevci pa so mu na grobu zapeli mило pesem za slovo. Bil je nam drag in ljub v njegovem življenju, ohranili mu homo blag spomin po njegovi smrti. N. p. v m.!

Iz Ziljske doline. (Naša železnica.) Da imamo Slovani v Avstriji tri nasprotnike, namreč: Nemce, Italijane in Mažare ali Ogre, vé vsakdo, kateri ima glavo na pravem mestu. Pri Zilji imamo ljudi obeh vrst, namreč tudi take, ki edino le v nemščini vidijo zveličanje živih slovenskih duš; sami pa trpijo na narodni „migreni“ (glavobolu). Napisi, katere imamo na kolodvorih naše železnice so jim to bolezen prouzročili — ker ti so nemško-slovenski, a ne povsod, kjer prebivajo Slovenci. Tako nima slovenskega napisa kolodvor „Podkloster“, postojnica „Bela-Hrabrigrad“ in kolodvor „Šmohor“. V vseh teh krajih prebivajo Slovenci, kateri se teh železniških postaj poslužujejo. Gane se pa vendar nihče, ker vse te slovenske občine so v rokah „nemško-narodnih Slovencev“ ali pa nemških narodnjakov in ti so naši narodni pogrebeci! Slišal sem celo, da se hoče neka občina oglasiti zoper slovenski napis pri železnici in to občina, ki kot taka gotovo ni vzela toliko akcij naše železnice,

kar slovenski napis stane! To so modrijani zapadnih dežel, ki menda mislijo, da ima samo njih občina pravico posluževati se te postaje. Ali bi ne bilo modrejši oglasiti se za to, da bi imel direktni ziljski vlak zvečer zvezo z južno železnico v Beljaku? Take stvari tem mogočnim gospodom po dnevu pač ne pridejo na misel in po noči utrujeni spijo — saj so celih dvanajst ur delali za mir in pokoj koroških Slovencev! Ljudstvo pri Zilji pa sploh tako dolgo spi, dokler mu Zilja v grlo ne teče, sicer bi se vendar potegovalo za politične in narodne pravice svoje, katerih jedna je tudi ta, da morajo sprevodniki klicati imena železniških postaj tudi slovensko. Ali se to zgodi? Ne! Na celi črti od Beljaka do Šmohora slišal sem samo nekterikrat klicati — in to samo postaje Št. Štefan-Blače, Goriče-Borlje in enkrat tudi postajo „Čajna“ — slovenski, čemu je tedaj ministerski ukaz, če se ne izpolnjuje? Tako so delali Nemci zmirom in povsod z vsemi postavami in ukazi, mi smo pa molčali ali pa dali jim še celo prav. Danes pa, ko se svet suče na stran naših pravic, se sklicujejo Nemci na „stari red“, „altgewohnte Uebung“, „bisherige Gepflogenheit“, in iz tega je postala „stara nemška predprava“ „ein altes Recht der Deutschen“ in nam se privoščiti samo pravica „do narodne smrti“. Vkljub vsemu temu pa še danes nočejo verjeti mnogi Slovenci, da imamo tudi mi na Koroškem človeške pravice, da imamo tudi mi pamet v glavi in da smo veja velikanskega naroda, kateri ima prihodnost. „Zora puca, bit' če dana!“

Deželni zbor koroški

15. seja dné 6. aprila. Deželni odbor predlaga, naj se napravi deželna zavarovalnica zoper točo in za živino. — Sprejme se načrt postave o policijskem odgonu. — Poročilo o stanju agrarnih operacij se odkáže gospodarskemu odseku. Posl. Grafenauer graja, da je dotična postava napravljena samo za pisarne in da delo premalo napreduje. — Več manj važnih poročil se potrdi. — Na to je bil obširen razgovor o „§ 14.“, o katerem poročamo več na drugem mestu.

16. seja dné 7. aprila. Posl. Fr. Huber vpraša deželnega glavarja o imenovanju častnih občanov v Medgorjah, zoper katero je glasovalo nekaj občinskih odbornikov. Pravi, da ima ta sklep politične namene in zahteva, da se razveljavi. Deželni glavar odgovarja, da deželni odbor o tem nič ne vé; če pride kaka pritožba, jo bode preiskal, zasluge imenovanih preiskovati pa ni stvar deželnega odbora. — Posl. Ghon utemeljuje predlog, naj se potrebno ukrene za varstvo koroških tovarn za kose, katere hoče nek žid pokupiti ali s konkurenco uničiti. — Lani izkopani tlak na Gospo- svetskem polju se bo hranil v deželnem muzeju. — Raznim prošnjam za podpore in povišanje plač se deloma ugoti, deloma se odklonijo.

17. seja dné 8. aprila. Reši se precej manj važnih predlogov. — Stavbeni odsek predlaga, naj deželni odbor pri železniškem ministerstvu prosi, da se železnica v Rožno dolino čim preje prične graditi. — Posl. Plavec predlaga, naj se prošnja občine Smerče za donesek k zagrajenju smerškega potoka odkloni. Posl. Grafenauer pa predlaga, naj se deželnemu odboru naroči, da o tem stopi v razgovor z vlado in da se torej prošnja le „za sedaj“ odkloni. Njegov predlog obvelja.

18. seja dné 10. aprila. Zavarovalnica za starost se ne bo ustanovila. — Reši se več predlogov o uravnavi raznih potokov. Daljša razprava je bila pri predlogu, naj se dovoli za uravnavo danijelskega in dolskega potoka 1750 gld. Potegoval se je za to poslanec Grafenauer, ugovarjal je dr. Metnic, češ, da se je za ziljsko dolino potrosilo že preveč denarja. — Občini Št. Tomaž se dovoli za most čez Krko 400 gld.

19. seja dné 11. aprila. Reši se zopet več manj zanimivih poročil. Premoženje dežele je iznašalo 1897. l. 526.391 gld. v vrednostnih papirjih (1896. leta še 747.641 gld.) in 1.434.605 gld. v poslopih.

20. seja dné 12. aprila. Posl. Mühlbacher in tovariši predlagajo, naj deželni odbor z vlado potrebno ukrene, da se zmanjšajo nezgode pri streljanju s topiči. — Posl. Jan. Huber in tovariši vprašajo deželnega predsednika zavoljo odaje lova v občini Bierbaum.

Posl. Muri in tovariši vprašajo deželnega predsednika zaradi ukaza okrajnega glavarstva velikovškega, da se morajo ostanki v gozdih, v katerih se je sekalo, pospraviti do 1. maja vsakega leta. Zahtevajo daljši in boljši obrok.

Začetek šolskega leta ob veliki noči.

Finančni odsek je predlagal, naj deželni zbor pritrdi ukazu deželnega šolskega sveta, da naj se šolsko leto prične tudi na kmetih v jeseni in ne več, kakor doslej, ob veliki noči. Da ta ukaz za kmetske otroke ni ugoden, vidi vsak na prvi hip. In vendar sta

mu pritrdile dve tretjini krajnih šolskih svetov, večinoma zató, ker imajo v njih glavno besedo učitelji. Deželni zbor pa zgoraj imenovanemu predlogu po daljši živahni razpravi ni pritrdil.

Posl. Hönlinger je zoper ta predlog in hoče, da naj se šolsko leto prične o veliki noči, ker majhni otroci jeseni zaradi slabih potov itd. ne morejo začeti zahajati v šolo.

Posl. Grafenauer govori za to, naj se šolsko leto začne ob veliki noči. Posle krajnih šolskih svetov na deželi oskrbujejo večinoma učitelji, drugi se zato malo zmenijo; zato izjava 230 krajnih šolskih svetov, ki so za začetek šolskega leta v jeseni, ni merodajna.

Posl. Černik govori v istem smislu kakor Grafenauer zoper izjave krajnih šolskih svetov.

Posl. Jan. Huber je istotako zoper predlog finančnega odseka. — V istem smislu govorijo knez Rosenberg, posl. Kotz in Fr. Huber.

Deželni nadzornik Palla pokazal se je zopet enkrat v pravi luči! Zagovarjal je ukaz deželnega sveta in rekel: Kmet računa samo s tem, da naj hodi njegov otrok kolikor mogoče kratek čas v šolo, da otroke kolikor mogoče izrabi za delo. (!) Za deželni šolski svet pa to ni merodajno (!)* Če otroci vstopijo ob veliki noči v šolo, pozabijo mali do počitnic, česar so se naučili, večji otroci pa pridejo npravno podivjani („sitlich verwildert“) v šolo nazaj.

Posl. Černik kaže, kako potrebno je delo že za šolarske otroke in ugovarja deželnemu šolskemu nadzorniku. Ravno tako storita poslanca Kiršner in J. Huber.

Posl. Prettner odločno ugovarja deželnemu šolskemu nadzorniku, zlasti njegovim besedam o „podivjanih“ otrokih. To je jako žaljivo za prebivalstvo. Vzgojuje se ne le v šoli, marveč tudi v domači hiši, in tudi na deželi niso sami „divjaki“. Deželni šolski nadzornik je o poslancih govoril z nekim prevzetjem. (Res je!) Vsi smo prijatelji šole in hočemo le zboljšati, kar je treba.

Knezoškof dr. Kahn govori za začetek šolskega leta ob veliki noči.

Poročevalec dr. Steinwender pravi, da je deželni šolski svet storil ravno nasprotno od tega, kar je lani zahteval deželni zbor. (!) Ljudij ni treba vprašati o teh zadevah. (Ta izrek si je treba dobro zapomniti!)

Na to se sprejme predlog, da naj se šolsko leto prične ob veliki noči.

Politični pregled.

Avstro-Ogerska. Vlada je razpustila več nemško-nacionalnih društev na Dunaju, ker so prestopila svoj delokrog in delala veliko-nemško propagando. — Dné 9. t. m. imeli so na Dunaju zastopniki nemških levičarskih strank napovedano posvetovanje, katerega sklepi pa so doslej tajni. Sestavljali so program in zahteve Nemcev v Avstriji. Mi smo le radovedni, kaj morejo Nemci v naši državi še več zahtevati. Vsaj se jim itak vse meri z večjo mero, nego drugim narodom. — Deželnim glavarjem v Gorici je imenovan laški kričač dr. Pajer. To imenovanje pomeni za Slovence nov udarec od strani vlade. — Volilni red hočejo prenarediti za češki deželni zbor. — Laški poslanci tudi letos niso vstopili v tirolski deželni zbor.

Druge države. Sv. Oče Leon XIII. vspregel je dné 10. t. m. kardinale, ki so mu čestitali, da je zopet popolnoma ozdravel. Ob tej priliki je imel daljši znameniti govor.

Novičar.

Na Koroškem. (Deželni šolski nadzornik Palla.) O govoru deželnega šolskega nadzornika Palla-ta povodom šolske razprave v deželnem zboru čujejo se razni glasovi samo ne — pohvalni. Ljudje se vprašujejo, kako je tak dostojanstvenik mogel govoriti na eno stran tako — neumno, na drugo tako — zlobno! Sam si je z lastnimi besedami nasprotoval, kakor mora videti vsak priprosti bralec in gotovo je, da sedaj sam Palla ni več vesel — lastnih besed. Dopisnik iz Škocijana je že v zadnji številki dokazal, da Pallatove besede v deželnem zboru naravnost nasprotujejo resnici, v rokah imamo pa tudi in prihodnjč objavimo spis, ki kaže, da se tudi njegove trditve o šoli v Selah nikakor ne vjemajo — z resnico! To kaže, koliko so vredni Pallatovi „dokazi“, in da so čisto piškavi njegovi nazori o šolah na Koroškem. Da ni prijatelj kmetom, pokazal je zopet pri razpravi o začetku šolskega leta. — S tem mora biti naša sodba o Pallatu gotova. On pokazal se je v pravi luči in tako vemo, koliko so vredna njegova poročila tudi na — zgoraj!

— („Proč od Rima!“) Tako se glasi sedaj klic nasprotnikov sv. cerkve in raznih nemških kričačev, ki hočejo, da naj ljudje iz političnih ozirov

*) Saj vemo že od nekdanj, da gospóda ni prijazna pravim koristim kmeta.

odpadejo od sv. katoliške cerkve in prestopijo k luteranom ali „starim katoličanom“. Na čelu temu gibanju sta glasna kričača Schönerer in Wolf, ki je že odpadel z vsjo svojo družino. Do 1. aprila je hotel imeti Schönerer 10 tisoč odpadnikov-Judežev, ali zmotil se je, ker mu ljudje le nočejo iti na limanice in njemu na ljubo prodati svoje duše. Tudi na Koroškem je že padlo več oseb. Tem ljudem torej ni ničesar več sveto, celo z vero se igrajo. In ljudje, ki klečeplazijo za Wolfom in Schönererjem, in ki se po „bauernbundu“ itd. ponujajo tudi Slovincem, naj nas osrečijo? Nikoli!

(Volk pride!) Nemški listi z veseljem poročajo, da pride grdo znani poslanec Wolf, ki obrača svojo vero po političnem vetru, začetkom maja v Celovec, da bode tu navduševal za Nemčijo. Kaj bo pridigal svojim vernim ovčicam, ni težko uginiti. Pride pa dné 4. maja.

(Uradne ure davčnih uradov) so po ukazu finančnega ministra Kaizla: Ob delavnikih od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne. Ob praznikih od 8. do 12. ure dopoldne. Ob nedeljah ne bo uradnih ur. Te premembe se bodo občinstvu naznanile tudi potom lepakov.

(Duhovske zadeve.) Č. g. J. Jörer, župnik v Motnici, stopi v stalni pokoj. — Č. g. Fr. Läufer, kaplan v Zagorici, je prestavljen v Zgornjo Belo. Na župnijo v Moričah je prezentovan č. g. J. Palle, župnik v Dolu. — Č. g. provizor Val. Limpel je prestavljen iz Rožeka na Ojstrico. — Dnè 16. t. m. bil je po farnih cerkvah slovesen „Te Deum“ v zahvalo, da je Bog zopet podelil zdravje sv. Očetu Leonu XIII. — Avstrijski škofi so izdali pastirske liste zoper znane hujskače za odpad od sv. katoliške cerkve.

(Osebne novice.) Na graškem vseučilišču je bil promoviran doktorjem prava g. Fr. Eller, sin g. nadučitelja Ellerja v Mariji na Zilji. Gosp. je tudi slovenski pesnik. Čestitamo! — V Solnogradu je umrl bivši ravnatelj celovške gimnazije g. L. Schmued. — Poštar v Šmihelu nad Pliberkom g. J. Termoth je prestavljen v Rožek. Šmiheljčani za njim ne bodo žalovali. — V Vetrinju je umrl dnè 11. t. m. posestnik tamošnjih fužin, g. Maks vitez Moro, star 83 let. Kako je bil čislán, pokazal je velikanski pogreb.

(Drobiž.) Veliki zvon je počil v župnijski cerkvi v Malteinu na Zgornjem Koroškem. Zvon je bil zavarovan pri društvu „Unio catholica“ in vsled tega cerkev ne bo imela nobene škode. — Mlekarska zadruga v Ziljski Bistrici je začela delovati dnè 4. t. m. — V Šmohoru je dnè 9. t. m. utonil 4letni sin pisarja Som-a. — Cesar je pomilostil Notburgo Pirker, katero so obsodili celovski porotniki dnè 12. dec. na smrt, ker je umorila svojega 7letnega sina. Obsojena je na 18letno ječo.

Na Kranjskem. Shod dekanov je bil dnè 11. t. m. v Ljubljani. Razpravljalo in sklepalo se je o družabnem gibanju, o nameravanih škofovskih zavodih, o romanju v Jeruzalem (oktobra meseca), o češčenju božjega Srca Jezusovega in o drugem slovenskem katoliškem shodu, ki naj se vrši prihodnje leto. — Tri dni v plamenu je bila od 4. t. m. naprej vas Goriče pri Postojni. Ob 1/8. uri zjutraj je pričelo goreti pri posestniku Stege, a so ogenj udušili, ob 4. uri je zopet pričelo goreti pri isti hiši in je hiša pogorela. Dnè 5. t. m. je začelo goreti pri posestniku Bizjaku, dnè 6. t. m. zjutraj sta goreli hiši Marjete Role in Ign. Petroviča. Strah med ljudstvom je bil grozen. Več nočij ljudje niso zatisnili očesa. Nekega človeka, ki je sumljiv požigov, so orožniki zaprli. — Neko tuje podjetje je kupilo svoječasno v Dovjem na Gorenjskem za par sto goldinarjev cementno rudnino ter postavilo tam tovarno za cement. Samo lansko leto je bilo 32.259 gld. čistega dobička. Slovenci pač ne znamo vzdigati zakladov.

Na Štajerskem. Vrloznani rodoljub, g. notar M. Kocbek, je prestavljen iz Marenberga v Kojnice. — Slovenske občine prosijo za ustanovitev slovenske viničarske šole v Ljutomeru. — Za šestletno šolo se je v deželnem zboru oglašil posl. Kern. Liberalno-nacijonalna večina je predlog odklonila. — Graški Slovenci so si ustanovili „Slovensko izobraževalno in zabavno društvo“, kojega pravila so že od namestništva potrjena. — V Gornjemgradu namerava vlada ustanoviti nekako podružnico celjskega glavarstva, da bi ne trebalo hoditi ljudstvu v političnih zadevah v oddaljeno Celje. — Pri Sv. Kunigundi na Pohorju je oče Bobik prinesel od krojača svojemu triletnemu otroku prve hlačice. Vsled tega so otroka začeli iskati okoli hiše, ali našli so ga po trudapolnem iskanju tri ure daleč od doma — mrtvega. Fantek je odšel nekoliko predaleč od hiše, potem pa ni mogel več najti pota nazaj proti domu.

(„Slovenski Gospodar“) je zopet obsojen. Egon pl. Pistor, znana pokora za Slovenske gorice, tožil je namreč odgovornega urednika B. Ferka in založnika „Slov. Gospodarja“ v Ma-

riboru zaradi žaljenja časti. Porotniki so spoznali urednika krivim ter ga obsodili v jedenmesečno ječo. Lani je bil isti urednik obsojen na sedemmesečno ječo. Naše sožalje!

Na Primorskem. Kako napravi mažarska vlada s slovanskimi listi, ki se ne bojijo pisati resnice, dokaz nam je vrl hrvatski list „Hrvatska Sloga“, ki izhaja na Sušaku pri Reki. Odvzeli so mu kratko poštni debit, da se ne sme list v Reko pošiljati, niti tam prodajati. Pa so res vitezi, ti Mažari!

Vabila.

— Hranilnica in posojilnica na Suhi pod Pliberkom ima svoj letni občni zbor dnè 23. aprila ob 3. uri popoldne v posojilnični pisarni po sledečem vsprejemu: 1. Računsko poročilo. 2. Potrjenje letnega računa za l. 1898. 3. Volitev novega odbora. 4. Razdelitev čistega dobička. 5. Razni nasveti. K obilni udeležbi vabi odbor.

— Hranilnica in posojilnica za Velikovec in okolico ima svoj letni občni zbor dnè 3. majnika 1899 ob 1. uri popoldne v svoji posojilnični sobi s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo tajnikovo o delovanju posojilnice v l. 1898. 2. Odobrenje računa. 3. Volitev odbora. 4. Razni nasveti. V slučaju da ob 1. uri ne bo dosti udov za sklepčnost zbora, se vrši zborovanje ob 2. uri ne glede na število udov. Odbor.

Tržne cene v Celovcu dnè 13. aprila.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	—	—	—	—
rž	4	94	6	17
ječmen	4	40	5	50
oves	2	47	3	9
hejda	3	92	4	90
tursica (sirk)	3	75	4	69
pšeno (kaša)	7	30	9	12
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	1	20	1	95
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 25 kr. do 2 gld. 40 kr., kisló 1 gld. 90 kr. do 2 gld. 30 kr., slama po 1 gld. 70 kr. do 1 gld. 90 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 68 kr. do 72 kr. kila maslo in puter po 1 gld. do 1 gld. 10 kr. — Vprežne vole plačujejo mesarji po 140 gld.

„Naša straža“.

Hiša s kovačijo in vrtom na prodaj. V večjem trgu na slovenskem Štajerskem se bode v kratkem prodajala hiša s kovačijo in vrtom. Dobila se bo za okrog 3000 gld. Hiša je v dobrem stanu, jez je celo nov. Zraven kovačije bilo bi lahko postaviti tudi žago. Kdor bi bil volje, to lepo posestvo po tako ugodni ceni kupiti, naj to naznani „Naši straži“, ki bo o vsem potrebnem dalje posredovala.

Naznanila.

Vsprejemem takoj

v svojo trgovino poštenega in čvrstega fanta iz dežele kot trgovskega hlapca.

Franc Sadnikar,

trgovec z železino v Celovcu, Burggasse št. 7.

E. Meinhofner,
mekanski pasarski mojster v Celovcu.
Ustanovljeno leta 1872.

Priloga p. i. čast. duhovščini bogato zalogo cerkvenih kovinskih izdelkov in prevzame vse v to stroko pripadajoče popravke po najnižjih cenah.

vseh nadomestkov za kavo ima zajamčeno

pristna Oelz-ova kava

odlično mesto. Zato se po svojih izjemno izvrstnih lastnostih hitro vpeljuje kot prijateljica res dobre kuhinje.

Samo pristna:
v rudečih zavojih z belimi trakovi.

Dr. Alojzij Kraut,

odvetnik v Celovcu,
na benediktinskem trgu št. 4., I. nadstropje.

Uradne ure so od 1/2 9. do 12. ure zjutraj
in od 3. do 6. ure popoldne.

Ob nedeljah je pisarna zaprta.

Hiša na prodaj.

Jože Lačein, p. d. Sušnik v Toprijah pri Dholici, pošta Poreče ob vrbskem jezeru, prodá svojo hišo.

Matija Planko

v Celovcu, Salmstrasse št. 6.

priporoča svojo veliko zalogo šivalnih strojev najboljših vrst črevljarjem, krojačem in šiviljam po najnižjih cenah ter je prodaja tudi na obroke. — Dalje ima v zalogi vedno na izbiro železne blagajnice raznih velikostij, varne proti ognju in tatovom. — V svoji delavnici popravlja po nizki ceni vsakovrstne šivalne stroje in kolesa.

Prodá ali v najem se dá

mutni mlin z gostilno in lepo obkroženo kmetijo. Prodá se takoj. Kupni pogoji so ugodni. Kje? pové upravništvo „Mir“-a.

Citraši

dobé 4 komade za citre in cenik zastonj pri J. Neukirchner, Görkau. Češko.

Kmetija z gostilno in kramarijo,

koje pohištvo je v prav dobrem stanu in ima njiv, travnikov ter gozdov vkup 54 oralov, blizu Borovelj (Ferlach) na Koroškem, pripravno za vsako obrt, se prodá ali dá v najem. Več pové lastnik Alojzij Antonič v Borovljah na Koroškem.

Na Najvišje povelje Nj. c. kr. apost. Veličanstva.

XXII. c. kr. državna loterija.

Za skupne vojaške dobrodelne namene.

Le-ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno dovoljena — ima 12.728 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 403.160 kron.

Glavni dobitek je:

200.000 kron.

Za izplačanje dobitkov jamčujejo dohodki c. kr. loterije.

Žrebanje je nepreklicno dnè 15. junija 1899. leta.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju I., Riemergasse 7, v loterijskih nabiralnicah, tobakarnah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti za žrebanje za kupovalce srečk zastonj.

Srečke se določijo poštne prosto.

C. kr. ravnateljstvo za loterijske dohodke.

Oddelak za državne loterije.